Περι Πιδο Παραβολαγο Ασο Χρηστο Σαμαρειτανο: Πιδο Υπεραβο Καρδια Ασο Ιερευσο Οδο Λευιτο

論善良的撒瑪利亞人之比喻：論祭司與利未人之傲慢的心

Ιωγο Λογοσοφιγο Þιμαρδιγο Γραφηγο 一篇聖經神學之學術論文

- Frank Leo 劉宗唐 משה הלוי *Φραγκίσκος Μωυσῆς Λευίτάκης*
משה לוין (לעווין)

I. ΕΙΣΑΓΩΓΟ — 緒論

Πιδο παραβολαγο ασο Χρηστο Σαμαρειτανο (Λουκα 10:30–37), πολλο ζανηιο-λαυαδηγο ασο εκκλησιαγο μονο πιδο ειδο λογο ζανηιο λαυαδο κιριδο: «Μαρδανο βοοηιο πιδο Χρηστο Σαμαρειτανο αστο κιρδο.» Ειδο αληþαγο αστο — αλλο ειδο μονο νο τελειο αστο. Πολλο ερμηνειαγο ιωγο στοργο μερο ασο ειδο παραβολαγο αφηιο κιριδο — πιδο υπεραβο καρδια ασο ιερευσο οδο Λευιτο, κι μανο μαρδο κι ρασηιο αστο ληδο, μαρδο κι ζαχμο αστο, ληδο αλλο βοηþιγο νο δαδο. Μανο πιδο καρδια μανανο κριμα κιριδο, οδο παρο ασο μαρδο κι ζαχμο αστο γαρδιδο. Ειδο αστο κλειδο ασο παραβολαγο κι πολλο ερμηνειαγο αφηιο κιριδο.

在善良的撒瑪利亞人之比喻（路加福音10:30–37）中，教會裡許多教導者僅如此教訓：「眾人應當效法善良的撒瑪利亞人。」此言不虛——然而此僅非完整。許多詮釋遺漏了這個比喻中

一個極為重大的部分——那就是祭司與利未人之傲慢的心，他們看見了那受傷的人、那需要幫助的人，卻在他們心中定了罪，然後離開了。他們在心中作了審判，就從那受傷者旁邊轉身離去。此乃比喻之鑰，乃許多詮釋所遺漏者。

II. ΠΙΔΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΣΟ ΓΡΑΦΗΓΟ — 經文之本文

Λουκα 10:30–37 χοηνδο: Ιωγο μαρδο ασο Ιερουσαλεμο αβο Ιεριχωο αληδο, οδο πιδο δεστο ασο ληστο αφταδο. Μανο αζαρο κιριδο, οδο ζαχμο κιριδο, οδο νιμο μορδο αφηιο. Ιωγο ιερευσο πιδο ειδο ραγο αληδο, οδο μαρδο κι ζαχμο αστο ληδο — αλλο παρο ασο μαρδο γαρδιδο. Ωσαυτωσο ιωγο Λευιτο ηρσιδο, ληδο, αλλο παρο ασο μαρδο γαρδιδο. Αλλο ιωγο Σαμαρειτανο ηρσιδο, ληδο, οδο ελεηγο πιδο μαρδο πατιδο. Μαρδο αβο ζαχμο μαρδο αληδο, ζαχμο αβατο κιριδο, ρογανο οδο βαραβο ριζηδο, πιδο χαρο μανο μαρδο νιβαδο, αβο ξενοδοχιο αβαρδο, οδο φροντιδα κιριδο. Κυριο χοηνδο: «Αληδο οδο ωσαυτωσο κιρδο.»

路加福音10:30–37記載：有一個人從耶路撒冷下耶利哥去，落在強盜手中。他們剝去他的衣裳，把他打個半死，就丟下他走了。偶然有一個祭司從這條路下來，看見他，就從那邊過去了。又有一個利未人來到這地方，看見他，也照樣從那邊過去了。惟有一個撒瑪利亞人行路來到那裡，看見他就動了慈心，上前用油和酒倒在他的傷處，包裹好了，扶他騎上自己的牲口，帶到店裡去照應他。主說：「你去照樣行吧。」

III. ΠΙΔΟ ΚΡΙΜΑ ΑΣΟ ΚΑΡΔΙΑ: ΙΕΡΕΥΣΟ ΟΔΟ ΛΕΥΙΤΟ — 心中之審判：祭司與利未人

A. Μανο «Ληδο Οδο Γαρδιδο» — Νο Μονο «Αφηιο Κιριδο» — 他們「看見而離開」——非僅僅「忽略」

Πιδο ειδο παραβολαγο, στοργο λογο αστο κι πολλο ερμηνειαγο αφηιο κιριδο. Ιερευσο οδο Λευιτο νο μονο μαρδο κι ζαχμο αστο «αφηιο κιριδο» — νο, μανο μαρδο κι ζαχμο

αστο **ληδο**, οδο ταηρο πιδο καρδια μανανο κριμα κιριδο, οδο **ταηρο γαρδιδο**. Ειδο λογο ασο γραφηγο ζανηιο λαυαδο: ελληνιγο λογο «ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν» χοηνδο κι μανο **ληδο** οδο ταηρο **πιδο αντιπαρο αληδο** — μανο μαρδο κι ζαχμο αστο ληδο, κριμα πιδο καρδια κιριδο, οδο ταηρο αβο μερο αντιπαρο αληδο. Ειδο νο πιδο μονο αγνοιηγο ασο ατοχιγο αστο. Ειδο πιδο φαρμανο ασο κριμα αστο κι πιδο καρδια κιριδο αστο.

在此比喻中，有一個極重大的要義被許多詮釋者所遺漏。祭司與利未人並非僅僅「忽略」了那受傷的人——不，他們看見了那受傷的人，然後在他們心中作了審判，然後才刻意離開。此乃經文之教訓所在：希臘文原文「ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν」清楚表明他看見了，然後刻意從對面繞道而行——他看見那受傷的人，在心中作了定罪，然後從另一邊走過去了。此非僅是對不幸之無知。此乃心中刻意所作之審判定罪。

B. Πιδο Υπεραβο Καρδια — Κριμα Πιδο Καρδια — 傲慢之心——心中之定罪
Κιδο αστο κριμα πιδο καρδια ασο ιερευσο οδο Λευιτο; Μανο πιδο καρδια μανανο χοηνδο: «Ειδο μαρδο πιδο ειδο καταστaβο αστο ζιρο κι μαρδο ιωγο κιρδο κι ειδο καταστaβο αρζηιο κιριδο» — «ειδο μαρδο ιωγο γοναγο κιριδο κι ειδο σαζα αστο» — «ειδο βαγο κριμα αστο πιδο μαρδο» — οδο ταηρο γαρδιδο, μαρδο κι ζαχμο αστο αφηιο πιδο μοργο μανο. Ειδο υπεραβο καρδια αστο — ειδο καρδια κι κριμα κιριδο αβο μαρδο κι πιδο ζαχμο οδο αζαρο αστο, παρο ασο ελεηγο οδο βοηβιγο.

祭司與利未人心中之定罪是甚麼？他們在心裡說：「這人落在這般光景，定是因為他做了甚麼事才招致如此下場」——「這人犯了甚麼罪，所以受了這報應」——「這是上帝對此人的審判」——然後就離開了，將那受傷的人棄在死路上。此即傲慢之心——此心是對那些在傷痛與苦難中之人作定罪，而非施予憐憫與幫助。

C. Ιερευσο Αστο Πιδο Σαρλο Νωγο: Ποιμενο — 祭司在當代即是：牧師
Πιδο παραβολαγο, «ιερευσο» αστο μαρδο κι πιδο ραγο ασο βαγο μαρδανο ζανηιο λαυαδηιο οδο ποιμενηιο — πιδο σαρλο νωγο, ειδο αστο ποιμενο ασο εκκλησιαγο, πρεσβυτερο, οδο μαρδανο κι πιδο εξουσια ασο ζανηιο-λαυαδηγο αστο πιδο εκκλησιαγο.

在比喻中，「祭司」乃是那在上帝之道路上教導和牧養眾人之人——在當代，此即教會之牧師、長老，以及那些在教會中擁有教導權柄之人。

«Λευιτο» αστο μαρδο κι πιδο þιναχτηγο ασο δινο αστο, μαρδο κι νομο οδο φαρμανο ζανηιο — πιδο σαρλο νωγο, ειδο αστο Χριστιανο πιδο ωμομηγο, μαρδανο κι γραφηγο ζανηιο αλλο ελεηγο νο πατιδο.

「利未人」乃是那認識宗教之人，那知曉律法與誡命之人——在當代，此即一般基督徒，那些知道經文卻不生出憐憫之人。

IV. ΠΙΔΟ ΖΩΝΔΟ ΜΙΣΑΛΟ: ΙΩΓ ΧΟΑΗΡΟ ΠΙΔ´ΕΚΚΛΗΣΙΑΓΟ — 活生生的實例：教會中的一位姊妹

Αβο ειδο ζανηιο-λαυαδηγο μιþρο νοζδο αβαρδο, ιωγο ζωνδο μισαλο ασο ζινδαγο αζ δεστο δαδο βοοηιο, κι πιδο ωγο νωγο ασο μανο αφταδο.

為使此教導更為切近，必須呈上一個出自親身經歷的活生生之實例，此事發生在我本人身上。

Ιωγο χοαηρο πιδο Χριστο αστο — ιωγο Χριστιανο χοαηρο. Ειδο χοαηρο στοργο κιτζο αστο πιδο ζαρο, ζιρο κι ειδο χοαηρο ιωγο νορμο οδο χρηστο καρδια δαρηιο: μαρδανο κι φιρεφταρο αστο αβο ειδο χοαηρο ηρσιδο, πιδο κατασταþο ασο δυσκολο λοφηγο κιριδο, οδο ειδο χοαηρο — ζιρο κι καρδια μανο νορμο οδο πορο ασο ελεηγο αστο — πολο μανο αβο μανανο δαδο αβο βοηþιγο. Αλλο μανανο φιρεφταρο αστο. Μανο πολο ασο μανο αστηλο κιριδο. Ειδο αστο κι ειδο χοαηρο κιτζο αστο πιδο ζαρο — νο ζιρο κι ειδο χοαηρο γοναγο κιριδο, αλλο ζιρο κι καρδια μανο χρηστο αστο.

有一位在基督裡的姊妹——一位基督徒姊妹。此姊妹在財務上極為困窘，這是因為此姊妹擁有一顆柔軟而善良的心：那些詐騙者來到此姊妹面前，假裝處於困難的境況中，而此姊妹——因其心柔軟且滿有憐憫——便將她的錢財給了他們以資幫助。然而他們乃是詐騙者。

他們將她的錢財盡行騙取。此姊妹之所以在財務上困窘——並非因為她犯了甚麼罪，而是因為她的心是善良的。

Αλλο ποιμενο ασο εκκλησιαγο μανο — πιδο μιτζλισο ασο κουτσεκο γρουπο ασο εκκλησιαγο — κριμα πιδο ειδο χοαηρο κιριδο, βαρ-βαρ. Μοτοηρο κι ειδο χοαηρο αβο ελεηγο ασο πνευμα οδο αραμηγο βωαζο κιριδο, ποιμενο μανο αβο ειδο χοαηρο χοηνδο: «Τοβα κιρδο βοοηιο!» — «Ασο γοναγο ασο τοβο τοβα-κιρδο βοοηιο!» Μανο αβο ειδο χοαηρο βωαζο κιριδο κι τοβα κιρδο.

然而她的教會牧師——在教會的小組聚會中——一而再再而三地定罪此姊妹。當此姊妹呼求靈裡的憐憫與安慰時，她的牧師卻對此姊妹說：「妳需要悔改！」——「妳要為妳的罪悔改！」他要求此姊妹悔改。

Μανο αβο βωαζηγο βοοηιο: κιδο αστο αβο ειδο χοαηρο κι «τοβα-κιρδο» βοοηιο, πιδο ειδο κατασταþο κι μαρδανο φιρεφταρο αζ μαρδο αστηλο κιριδο? Ειδο χοαηρο ζιρο κι καρδια μανο νορμο οδο χρηστο αστο, πολο μανο αβο βοηþιγο ασο μαρδανο δαδο, μοτοηρο κι μαρδο κιτζο πολο δαρηιο — ειδο χοαηρο αστηλιδο αστο. Οδο ειδο ποιμενο αβο ειδο χοαηρο «τοβα-κιρδο» βωαζηιο? Ειδο ακριβωσο κριμα ασο υπεραβο καρδια αστο κι ιερευσο οδο Λευιτο πιδο παραβολαγο κιριδο.

必須發此問：此姊妹在被詐騙者騙取錢財的這件事上，有甚麼是需要「悔改」的？此姊妹因心地柔軟善良，把她的錢財拿去幫助別人，即使自己所有甚少——此姊妹被騙了。而那牧師竟要求此姊妹「悔改」？此恰恰正是祭司與利未人在比喻中以傲慢之心所行之定罪。

Πιδο Κατασταþο Κι Στοργο Χατταρηγο Αστο — 更加危險之境況
Κριμα ασο ποιμενο ωσαυτωσο μαρδανο ασο κουτσεκο γρουπο βιζαρδο κι αβο ειδο χοαηρο ωσαυτωσο κριμα κιρδο — πιδο λοφο μανανο κονδαμνηγο κιριδο, ζαχμηγο κιριδο, αβο ειδο χοαηρο ηρ-ταραφο κριμα κιριδο — τα κι ειδο χοαηρο χοηνδο: «Ω, μανο αζ μοργο μανο βοοηιο — μανο χοδο-κοþτηγο κιρδο βοοηιο.» Οδο προτο κι μανο ιωγο

λογο ασο αραμηγο αβο ειδο χοαηρο χοηνδο βοοηιο, ιωγο αλλο μαρδο πιδο κουτσεκο γρουπο ειδο χοαηρο λοþκηγο κιριδο οδο χοηνδο: «Χο, αληδο οδο κιρδο!»

牧師之定罪也煽動了小組中的其他人一同對此姊妹定罪——用口舌譴責她，傷害她，從四面八方定罪她——以至於此姊妹說出：「唉，我想死——我要自殺。」而在我能對此姊妹說出一句安慰之言以前，小組中的另一個人竟嘲笑此姊妹並說：「好啊，去做吧！」

Ειδο ακριβωσο ζωνδο νουσχα ασο ιερευσο οδο Λευιτο πιδο παραβολαγο ασο Χρηστο Σαμαρειτανο αστο. Μανο μαρδο κι ζαχμο αστο ληδο, κριμα πιδο καρδια κιριδο, οδο μαρδο πιδο μοργο μανο αφηιο.

此恰恰正是善良的撒瑪利亞人比喻中祭司與利未人的活生生翻版。他們看見了那受傷之人，在心中作了定罪，就將那人棄在他的死路上。

V. ΠΙΔΟ ΝΑΜΑΖΟ ΑΣΟ ΧΟΑΗΡΟ ΟΔΟ ΠΙΔΟ ΥΠΕΡΑΒΟ ΑΣΟ ΠΟΙΜΕΝΟ — 姊妹之禱告與牧師之傲慢

Ωσαυτωσο στοργο χατταρηγο αστο κι αφταδο. Μοτοηρο κι μανο — πιδο κατασταþο μανο ασο ιωγο ιερευσο Καþολικο — αβο ειδο χοαηρο πιþναγαδο κιριδο κι αβο βαγο ναμαζο κιρδο, αβο βαγο αβο βοηþιγο βωαζο κιρδο. Ειδο χοαηρο αμβαρδο πιþναγαδο μανο ασαζο κιριδο οδο ναμαζο πιδο αβαζο-βολανδο αγαζο κιριδο — πιδο κατασταþο ασο ναμαζο, πιδο δεστο ασο μανο αζδαγα αστο κι ναμαζο κιριδο. Αλλο ποιμενο μανο νο αγαζο μαρδο κιριδο — ποιμενο πιδο υπεραβο πιδο ναμαζο μανο κριμα οδο κονδαμνηγο ηρσηδο ηρσιδο, νο αγαζο κιριδο.

此外更可怕的事發生了。當我——以天主教神父之身分——向此姊妹建議她向上帝禱告，向上帝呼求幫助時，此姊妹立刻接受了我的建議並開始大聲地禱告——在禱告的姿態中，從她的手勢可以清楚看出她在禱告。然而她的牧師並不停止——牧師竟在她禱告的過程中，以傲慢之態繼續向她施以定罪和譴責，不肯停止。

Μοτοηρο κι μανο αβο ποιμενο χοηνδο: «Λοτφανο, αφηδο κι ναμαζο μανο ταμαμο κιρδο» — πιδο μαανα κι ποιμενο βοοηιο αγαζο κιρδο οδο ναμαζο μανο παρηβανο νο κιρδο — ποιμενο πιδο υπεραβο αβο μανο χοηνδο: **«Μαρδο ναμαζο νο κιριδο, μαρδο ναμαζο νο κιριδο»** — οδο κονδαμνηγο ασο μαρδο ηρσηδο ηρσιδο.

當我對牧師說:「請讓她先把禱告完成」——意思是牧師應當停止，不要干擾她的禱告——牧師卻以傲慢的態度對我說:「她沒有在禱告，她沒有在禱告」——然後繼續他對她的定罪言語。

Μανο ακριβωσο κι ειδο χοαηρο πιδο κατασταβο ασο ναμαζο αστο ληδο αζ ωγο — μαρδο πιδο ναμαζο αβαζο-βολανδο κιριδο, πιδο κατασταβο κι δεστο αζδαγα αστο κι ναμαζο κιριδο — οδο ζιρο κι μανο αστο μαρδο κι πιβναγαδο κιριδο κι αβο βαγο ναμαζο κιρδο, πιδο ωγο ασο ηρ μαρδο αζδαγα αστο κι ειδο χοαηρο ναμαζο κιριδο. Κιδο-ταυρο ποιμενο ειδο ινκαρο κιριδο? Ειδο ακριβωσο αστο κι Κυριο Ιησου πιδο Λουκα 11:52 οδο Ματβαιο 23:13 χοηνδο.

我明明親眼看見此姊妹在禱告的姿態中——她正在出聲禱告，她的手勢明確表示她在禱告——而且因為正是我本人建議她向上帝禱告，在每一個人的眼前都清楚可見此姊妹正在禱告。那牧師怎敢否認此事？此恰恰正是主耶穌在路加福音11:52和馬太福音23:13所言之事。

VI. ΕΞΗΓΗΣΙΓΟ ΑΣΟ ΛΟΥΚΑ 11:52 ΟΔΟ ΜΑΤΒΑΙΟ 23:13 — 路加福音11:52與馬太福音23:13之釋義

Λουκα 11:52 — 路加福音**11:52**

Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς, ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως· αὐτοὶ οὐκ εἰσήλθετε καὶ τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε.

「你們律法師有禍了！因為你們把知識的鑰匙奪了去，自己不進去，正要進去的人你們也阻擋他們。」

Πιδο Βακτριανο: Βαι αβο τοβο, νομικο! Ζιρο κι τοβο κλειδο ασο γνοσηγο αστηλο κιριδο: τοβο χοδο νο αληδο πιδο, οδο μαρδανο κι αβο ηρσηδο αγαζο κιριδο, τοβο μανανο παρηβανο κιριδο.

大夏語（巴克特里亞語）：禍哉你們這些律法師！因為你們奪取了知識的鑰匙：你們自己不進去，凡開始要進去的人，你們也阻擋了。

Ειδο λογο ασο γραφηγο ζανηιο λαυαδο: ελληνιγο λογο «κλεῖδα τῆς γνώσεως» — «κλειδο ασο γνοσηγο» — αστο πιδο ραγο αβο ζανηιο ασο βαγο, αβο γνοσηγο ασο αληβαγο ασο βαγο. Νομικο — μαρδανο κι νομο ασο βαγο ζανηιο, αλλο πιδο αληβαγο ασο καρδια μανανο γνοσηγο νο δαρηιο — νο μονο χοδο ασο γνοσηγο ασο βαγο παρηβανο κιριδο, αλλο ωσαυτωσο μαρδανο κι αβο βαγο βωαζο κιριδο παρηβανο κιριδο. Ειδο αστο κριμα ασο μαρδανο κι πιδο εξουσια ασο δινιγο αστο αλλο υπεραβο καρδια δαρηιο.

此經文之教導如下：希臘文「κλεῖδα τῆς γνώσεως」——「知識的鑰匙」——乃是通往認識上帝之道路，通往上帝真理之知識。律法師——那些知曉上帝律法之人，然而在其心裡真正的認識卻是沒有的——不僅自己阻隔了通往認識上帝之路，也阻擋了那些正在呼求上帝之人。此乃對那些擁有宗教權柄卻持有傲慢之心者的定罪。

Πιδο κατασταβο ασο χοαηρο κι πιδο οπαρο γραφηιο αστο: ποιμενο μανο, κι νομο ασο βαγο ζανηιο βοοηιο, ακριβωσο ειδο κιριδο — μοτοηρο κι ειδο χοαηρο αβο βαγο ναμαζο κιριδο, ποιμενο αβο ειδο χοαηρο χοηνδο «μαρδο ναμαζο νο κιριδο» — κλειδο ασο γνοσηγο ασο ειδο χοαηρο αστηλο κιριδο. Μαρδο κι αβο βαγο αληδο βωαζο κιριδο, ποιμενο μαρδο παρηβανο κιριδο. Ειδο ακριβωσο αστο κι Κυριο Ιησου πιδο Λουκα 11:52 χοηνδο.

在前述所寫之姊妹的境況中：她的牧師——理應認識上帝律法之人——恰恰行了此事——當此姊妹向上帝禱告時，牧師卻對此姊妹說「她沒有在禱告」——將知識的鑰匙從此姊妹手中奪走了。一個正在向上帝走去呼求的人，牧師阻擋了她。此恰恰正是主耶穌在路加福音11:52所言之事。

Ματþαιο 23:13 — 馬太福音23:13

Οὐαὶ δὲ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν.

「你們這假冒為善的文士和法利賽人有禍了！因為你們正當人前，把天國的門關了，自己不進去，正要進去的人，你們也不容他們進去。」

Πιδο Βακτριανο: Βαι αβο τοβο, γραμματο οδο Φαρισαιο, υποκριτο! Ζιρο κι τοβο βασιλεια ασο ασμανο πιδο μοκαβιλο ασο μαρδανο αγλακηιο κιριδο: τοβο χοδο νο αληδο πιδο, οδο μαρδανο κι αβο ηρσηδο αληδο τοβο νο αφηδο κι αληδο πιδο.

大夏語：禍哉你們這些假冒為善的文士和法利賽人！因為你們在眾人面前把天國關閉了：你們自己不進去，凡要進去的人，你們也不容他們進去。

Ειδο λογο ασο γραφηγο ζανηιο λαυαδο: ελληνιγο λογο «κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων» — πιδο μαανα κι Φαρισαιο οδο γραμματο, μαρδανο κι πιδο εξουσια ασο δινιγο αστο, βασιλεια ασο βαγο αγλακηιο κιριδο πιδο μοκαβιλο ασο μαρδανο. Πιδο αληþαγο, ειδο μαρδανο μαρδανο ασο βαγο παρηþανο κιριδο. Μανο χοδο αβο βαγο νο νοζδο ηρσιδο, αλλο μαρδανο κι αβο βαγο νοζδο ηρσηδο βοοηιο ωσαυτωσο παρηþανο κιριδο.

此經文之教導如下：希臘文「κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων」——意即法利賽人和文士，那些擁有宗教權柄之人，竟在眾人面前將上帝的國

關閉了。事實上，這些人阻擋了人們來到上帝面前。他們自己不親近上帝，卻也阻擋了那些本要親近上帝之人。

Πιδο κατασταþο ασο χοαηρο: ποιμενο μανο βασιλεια ασο ασμανο πιδο μοκαβιλο ασο ειδο χοαηρο αγλακηιο κιριδο — μοτοηρο κι ειδο χοαηρο πιδο ναμαζο αβο βαγο βωαζο κιριδο, ποιμενο ναμαζο μανο ινκαρο κιριδο, χοηνδο «μαρδο ναμαζο νο κιριδο», οδο κονδαμνηγο ηρσηδο ηρσιδο. Ποιμενο πιδο μοκαβιλο ασο ειδο χοαηρο δαρο ασο βαγο αγλακηιο κιριδο. Ειδο ακριβωσο αστο κι Κυριο Ιησου πιδο Ματþαιο 23:13 χοηνδο — πιδο μαρδανο κι πιδο εξουσια ασο δινιγο αστο αλλο μαρδανο ασο βαγο παρηþανο κιριδο.

在此姊妹的境況中：她的牧師在此姊妹面前把天國的門關閉了——當此姊妹在禱告中向上帝呼求時，牧師否認她的禱告，說「她沒有在禱告」，並繼續施加定罪。牧師在此姊妹面前把上帝的門關閉了。此恰恰正是主耶穌在馬太福音23:13所言之事——論那些擁有宗教權柄卻阻擋人們來到上帝面前之人。

VII. ΠΙΔΟ «ΧΡΗΣΤΟ ΣΑΜΑΡΕΙΤΑΝΟ» ΑΣΤΟ «ΜΑΡΔΟ ΑΣΟ ΒΙΡΟΝΟ» — 「善良的撒瑪利亞人」乃是「局外人」

Πιδο ειδο παραβολαγο, ιωγο λογο κι στοργο μοηιμο αστο αλλο πολλο ερμηνειαγο αφηιο κιριδο: ειδο μαρδο κι βοηþιγο κιριδο — Σαμαρειτανο — μαρδο ασο **βιρονο** αστο. Σαμαρειτανο πιδο ωγο ασο Ιουδαιο μαρδο ασο βιρονο αστο, μαρδο κι νο πιδο δινο μανανο αστο, μαρδο κι πιδο ωγο ασο Ιουδαιο «ναπακο» αστο. Αλλο ακριβωσο ειδο μαρδο ασο βιρονο — ειδο «νο-Χριστιανο», ειδο «μαρδο κι πιδο εκκλησιαγο μανανο νο αστο» — αστο μαρδο κι ελεηγο πατιδο οδο βοηþιγο κιριδο.

在此比喻中，有一個極為重要的要義被許多詮釋所遺漏：那施予幫助之人——撒瑪利亞人——乃是一個局外人。撒瑪利亞人在猶太人眼中是局外人，是不屬於他們宗教的人，是在猶

太人眼中「不潔的」人。然而恰恰正是此局外人——此「非基督徒」，此「不屬於他們教會之人」——才是那動了慈心並施予幫助之人。

Ειδο λογο ζανηιο λαυαδο: δινο νο μαρδο αζ γοναγο σωζηιο — ελεηγο σωζηιο. Ιερευσο οδο Λευιτο δινο ζανηιο αλλο ελεηγο νο δαρηιο. Σαμαρειτανο δινο μανανο νο ζανηιο αλλο ελεηγο δαρηιο. Κυριο Ιησου ειδο παραβολαγο αβο ειδο λογο χοηνδο: μαρδανο κι πιδο «δινο» αστο — ιερευσο, Λευιτο, ποιμενο, Χριστιανο — νο υπεραβο καρδια δαρηιο βοοηιο, νο κριμα πιδο καρδια κιρδο βοοηιο αβο μαρδανο κι πιδο ζαχμο οδο αζαρο αστο. Αλλο ελεηγο οδο βοηβιγο κιρδο βοοηιο.

此乃其教訓所在：宗教並不從罪中拯救人——憐憫拯救人。祭司與利未人知曉宗教卻沒有憐憫。撒瑪利亞人不知曉他們的宗教卻擁有憐憫。主耶穌以此比喻教導此意：那些「在宗教裡面」的人——祭司、利未人、牧師、基督徒——不應持有傲慢的心，不應在心中對那些在傷痛與苦難中的人作定罪。而應施予憐憫與幫助。

VIII. ΣΟΦΑΡΟ — 結論

Παραβολαγο ασο Χρηστο Σαμαρειτανο νο μονο ζανηιο λαυαδηιο κι Χριστιανο βοοηιο πιδο Χρηστο Σαμαρειτανο αστο κιρδο. Ειδο παραβολαγο ωσαυτωσο — οδο μοηιμτερο — ζανηιο λαυαδηιο κι Χριστιανο **νο βοοηιο** πιδο ιερευσο οδο Λευιτο αστο κιρδο, κι υπεραβο καρδια δαρηιο, κι κριμα πιδο καρδια μανανο κιριδο αβο μαρδανο κι πιδο αζαρο αστο.

善良的撒瑪利亞人之比喻不僅僅教導基督徒應當效法善良的撒瑪利亞人。此比喻同時——且更為重要地——教導基督徒不應效法祭司和利未人，即那些持有傲慢之心、在心中對那些處於苦難中之人作定罪審判之人。

Ιερευσο οδο Λευιτο μαρδο κι ζαχμο αστο ληδο, κριμα πιδο καρδια κιριδο — «ειδο μαρδο ιωγο κιρδο κι ειδο αρζηιο» — οδο γαρδιδο. Πιδο σαρλο νωγο, ποιμενο κι αβο χοαηρο κι

αστηλιδο αστο χοηνδο «τοβα κιρδο» — ποιμενο κι πιδο ναμαζο μανο κονδαμνηγο κιριδο — ποιμενο κι ναμαζο μανο ινκαρο κιριδο — ειδο ακριβωσο ζωνδο νουσχα ασο ιερευσο οδο Λευιτο αστο.

祭司與利未人看見了那受傷之人，在心中作了定罪——「此人定是做了甚麼事才招致如此」——然後離開了。在當代，那對被騙的姊妹說「悔改」的牧師——那在她禱告中繼續譴責她的牧師——那否認她禱告的牧師——此恰恰正是祭司與利未人的活生生翻版。

Οδο ωσπερο κι Λουκα 11:52 χοηνδο, ειδο ποιμενο κλειδο ασο γνοσηγο ασο ειδο χοαηρο αστηλο κιριδο — οδο ωσπερο κι Ματþαιο 23:13 χοηνδο, ειδο ποιμενο βασιλεια ασο ασμανο πιδο μοκαβιλο ασο ειδο χοαηρο αγλακηιο κιριδο. Ειδο χοαηρο αβο βαγο βωαζο κιριδο, οδο ποιμενο μαρδο παρηþανο κιριδο.

正如路加福音11:52所言，那牧師奪取了此姊妹知識的鑰匙——正如馬太福音23:13所言，那牧師在此姊妹面前將天國的門關閉了。此姊妹在向上帝呼求，而牧師阻擋了她。

Βαγο εκκλησιαγο μανο αβο ελεηγο βωαζηιο, νο αβο κριμα ασο υπεραβο καρδια. Παραβολαγο ασο Χρηστο Σαμαρειτανο ζανηιο λαυαδηιο: αληδο πιδο ελεηγο, νο πιδο κριμα. Χρηστο Σαμαρειτανο αστο κιρδο — ιερευσο οδο Λευιτο νο αστο κιρδο.

願上帝呼召祂的教會歸向憐憫，而非傲慢之心的定罪。善良的撒瑪利亞人之比喻如此教導：行在憐憫中，而非行在定罪中。當作善良的撒瑪利亞人——不要作祭司與利未人。

Γραφηιο πιδο σαρλο MM XXVI ασο Χριστο. 撰於主後二〇二六年。

Πιδο Γραφηγο Ασο Βακτριανο / 關於大夏語之書寫說明

Πιδο ειδο γραφηγο, Βακτριανο λογο γραφηιο αστο πιδο ελληνιγο αλφαβετο, ωσπερο κι Βακτριανο ιωγο ζαμανο γραφηιο αστο, πιδο λογο «þο» (Þ/þ) κι αβο /ʃ/ χοηνδο.

Νεολογισμο οδο ρεκονστρουκτιγο πιδο ειδο γραφηγο βεκαρο γιρηιο αστο, ωσπερο κι πιδο γραφηγο ασο Λεβιντ (Περι Αληβαγο Βαγοιηζνογο, 2026) αγαζο κιριδο αστο.

本文中的巴克特里亞語（大夏語）部分係以希臘字母書寫，一如巴克特里亞語在歷史上之書寫方式，使用字母「þo」（Þ/þ）表示/ʃ/音。本文中必要之處使用了新造詞與語言重構，一如劉宗唐(本論文之作者)之論文（《論真實之敬拜上帝》，2026年）中所開始使用者。

Γραφηγο Κι Βεκαρο Γιρηιο Αστο / 參考文獻

Λουκα 10:30–37 (路加福音10:30–37); Λουκα 11:52 (路加福音11:52); Ματβαιο 23:13 (馬太福音23:13); Λεβιντ, Μοσχε. *Περι Αληβαγο Βαγοιηζνογο: Πιδο Κατασταβο Ασο Παβοβαδιγο Πιδο Προτεσταντιγο Ναμαζκιρδηγο* (2026); Sims-Williams, Nicholas. *Bactrian Documents from Northern Afghanistan* (2000, 2007, 2012); Gholami, Saloumeh. *Selected Features of Bactrian Grammar* (2010).